

§ 759

Teknisten palvelujen palvelustrategia ja Staran kehittäminen

HEL 2020-009608 T 00 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana olivat tekninen johtaja Kari Pudas ja strategiapäällikkö Marko Karvinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anna Vuorjoen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakentamispalveluliikelaitos Staran tilaaja- ja tuottajatoiminnot sekä rooli kaupungin sisäisenä palveluntuottajana
- 2 Teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset -työryhmän loppuraportti
- 3 Staran kehittäminen -loppuraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy teknisten palvelujen palvelustrategiseksi linjauksiksi ja tavoitetilaksi vuonna 2024:

- Infrarakentamisen suuria hankkeita hankitaan kilpailutuksen kautta nykyistä enemmän ja pienempiä hankkeita keskitetään Staralle. Tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin infrarakentamisen kokonaisuudesta on n. 20 %.
- Yleisten alueiden ylläpidon tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta on 50

%. Ylläpidon kilpailuttamisen laajentamiseen varaudutaan Staran toimintaa kehittämällä.

- Korjausrakentamisen pienet hankkeet keskitetään Staralle. Tavoite-tilassa Staran osuus rakennustekniikan kokonaisuudesta on n. 20 %.

Linjausten toteuttamiseksi ja tavoitetilan saavuttamiseksi kaupunginhallitus kehottaa

- Kaupunkiympäristön toimialaa käynnistämään tilaamisen tavoitetilaan johtavan kehittämissuunnitelman valmistelun
- Staraa käynnistämään kehittämis- ja tuottavuusohjelman valmistelun
- Kaupunginkansliaa, kaupunkiympäristön toimialaa, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa sekä Staraa valmistelevaan merellisten palvelujen kehittämis ehdotukset erillistä päätöksentekoa varten
- Kaupunginkansliaa, kaupunkiympäristön toimialaa, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa sekä Staraa toteuttamaan pelastusposteihin ja kalustohankintoihin liittyvät toiminnan muutokset
- Kaupunginkansliaa ohjaamaan ja koordinoimaan em. kokonaisuuksia

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa ottamaan kokonaisuuden huomioon osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja talousarvioprosessia niin, että tavoitetilaan johtavia toimenpiteitä sisällytetään vuoden 2021 tulobudjetteihin.

Esittelijän perustelut

Kehotus selvitystyön tekemisestä Staran tilaaja ja tuottaja -roolin erottamiseksi toisistaan sisältyi Helsingin kaupungin talousarvioon 2018.

Kansliapäällikkö asetti 25.4.2018 (§ 108) työryhmän selvittämään rakentamispalveluliikelaitos Staran tilaaja ja tuottaja -roolien erottamista toisistaan sekä tarkastelemaan Staran roolia ja tehtäviä kaupungin sisäisenä palveluntuottajana. Selvityksessä tuotettiin nykytilan kuvaus, suurten kaupunkien vastaavien ratkaisujen vertailu ja ratkaisuvaihtoehtojen määrittely.

Teknisten palvelujen nykytilan kuvaukseen sisältyi kaupunkiympäristön toimialan teknisten palvelujen hankintojen kokonaisuus, kaupunkiympäristön toimialan ja Staran organisaatiot sekä näiden välisen tilaaja-tuottajamallin toimintamalli ja volyymit. Selvityksessä tekniset palvelut tunnistettiin n. 750 miljoonan euron vuosittaiseksi kokonaisuudeksi, joka muodostui n. 200 miljoonan käyttötalouden menoista ja n. 550 miljoonan euron investointimenoista.

Tilaaaja ja tuottaja -rooleissa ei tunnistettu merkittäviä, välitöntä ratkaisua vaativia päällekkäisyyksiä. Työn johtopäätöksenä todettiin, että tilaaaja ja tuottaja -roolien selkiyttäminen edellyttää teknisten palvelustrategisten linjausten laatimista. Palvelustrategisten linjausten pohjalta voidaan valmistella tarvittavat muutokset tilaaaja-tuottaja-toimintoihin. Jatkotoimenpiteinä todettiin myös kaupungin teknisen toimen tuotantoon liittyvien päällekkäisyyksien poistaminen sekä tarve asettaa Staran toiminnalle kustannusten läpinäkyvyyteen ja tuottavuuteen liittyvät selkeät tavoitteet. Selvityksessä havaitut toimintojen päällekkäisyydet olivat teknisen palvelun kokonaisuuteen nähden kuitenkin pienehköjä.

Kaupungin johtoryhmä käsitteli selvitystä 10.12.2018 ja kansliapäällikkö asetti 20.2.2019 (§ 35) työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus kaupungin teknisten palvelujen palvelustrategisista linjauksista, joissa selkeästi määritellään kaupungin teknisten palvelujen oma- ja ostotuotanto. Lisäksi tehtävänä oli tehdä ehdotukset tarvittavista muutoksista teknisen toimen tilaaaja-tuottaja -toimintoihin, selvittää teknisen toimen palvelutuotannon päällekkäisyydet ja ehdottaa Staralle asetettavat tavoitteet kustannusten läpinäkyvyyteen ja tuottavuuteen liittyen.

Työryhmän työtä käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä 3.2.2020 ja 3.3.2020. Johtoryhmä päätti, että aiheesta teetetään ulkopuolinen arvio. Kevään 2020 aikana tilattiin kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä konsulttiselvitys Staran kehittämisestä. Konsulttiselvityksen tulokset tukivat työryhmän ehdottamia palvelustrategisia linjauksia ja tarkensivat teknisten palvelujen tuottavuuspotentiaalia. Tulokset käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä elokuussa 2020 ja esiteltiin kaupunginhallituksen aamukoulussa 3.9.2020.

Teknisten palvelujen kokonaisuus

Tekniset palvelut ovat laaja palvelu- ja tavaraostojen kokonaisuus. Palvelut järjestävä kaupunkiympäristön toimiala hankkii kokonaisuudessa palveluja ja tavaroita markkinoilta sekä kaupungin sisäisesti Staralta. Kaupungin ensimmäisen sisäisen työryhmän työssä käytiin kokonaisuus läpi ja määriteltiin teknisten palvelujen ylätaso. Kokonaisuuden kaupunkiyhteistä tarkastelua ja läpinäkyvyyttä hankaloittaa, että kaupunkiympäristön toimialan näkökulmasta hankinnat jakautuvat käyttötalouden hankintoihin ja investointeihin liittyviin hankintoihin. Staran oman sisäisen seurannan näkökulmasta kirjanpidollinen jaottelu käyttötalouteen ja investointeihin ei ole merkityksellinen.

Asiaa selvittänyt työryhmä tarkasteli kaupunkiympäristön toimialan tavara- ja palveluhankintoja 12 kuukauden ajanjaksolla, josta muodostettiin teknisten palvelujen kokonaiskuva.

Kokonaisuutena vuosittaisista n. 750 miljoonan euron teknisten palvelujen käyttötalouden ja investointien hankinnasta Staran osuus oli n. 28 %.

Käyttötalouden ylläpidon noin 200 miljoonan euron vuosittaisista hankinnoista kohdistui noin n. 74 miljoonaa euroa (37 %) Staralle. Tämän kokonaisuuden sisällä on kaksi osaa. Yleisten alueiden ylläpidon n. 78 miljoonan euron menoista kohdistuu n. 61 miljoonaa euroa (78 %) Staralle. Katujen ja puistojen ylläpitoa tehdään siis pääosin kaupungin omana tuotantona Starassa. Rakennusten ylläpidon n. 83 miljoonan euron menoista kohdistui n. 11 miljoonaa euroa (13 %) Staralle. Rakennusten ylläpitoon liittyvää korjaustoiminta ostetaan siis pääosin markkinoilta.

Investointitalouden vuosittaisista noin 550 miljoonan euron hankinnoista 136 miljoonaa euroa (24 %) kohdistuu Staraan. Pääosa investointihankkeista ostetaan siis markkinoilta. Tämän kokonaisuuden sisällä suurimmat kokonaisuudet ovat rakennukset (uudisrakentaminen ja perusparantaminen) n. 200 miljoonaa euroa (Staran osuus 25 %), katujen ja puistojen rakentaminen n. 180 miljoonaa euroa (Staran osuus 29 %), liikennehankkeet ja muille tehtävät hankkeet n. 120 miljoonaa euroa (Staran osuus 8 %) ja esirakentaminen n. 55 miljoonaa euroa (Staran osuus 41 %).

Staran liikevaihto on viime vuosina vaihdellut vuoden 2017 212 miljoonan euron, ja vuoden 2019 250 miljoonan euron välillä. Ennuste vuodelle 2020 on n. 248 miljoonaa euroa. Pääosa Staran liikevaihdosta tulee kaupunkiympäristön toimialan tilauksista (88 % vuonna 2017).

Kaupunkiympäristön toimialan ja Staran tilaaja-tuottajamalli

Kaupunkiympäristön toimialan ja Staran toiminta on teknisissä palveluissa järjestetty keskinäisin sopimuksin.

Toimialan ja Staran välillä on laaja yhteistyösopimus, joka koskee katujen, puistojen ja viheralueiden rakentamista ja ylläpitoa, luonnonhoitoa ja kaupunginpuutarhan palveluja, asiantuntijapalveluja, talonrakentamista, ajoneuvojen siirtoa sekä kalustopalveluja.

Lisäksi toimialan ja Staran välillä on erilliset sopimukset yleisten alueiden ylläpitopalveluista koskien katu- ja puistoalueiden palveluja sekä luonnonhoitoa ja kaupunginpuutarhaa (yhteensä n. 52 miljoonaa euroa/vuosi).

Kaupunkiympäristön toimialan ja Staran välisiin sopimuksiin perustuva toimintaa ovat mm.

- Talonrakentaminen ja konepajapalvelut
- Katujen, puistojen ja kunnallistekniikan rakentaminen
- Asiantuntijapalvelut (sisältää kartoitukset, pohjatutkimukset, pilaantuneet maat sekä katu- ja maalaboratoriopalvelut)
- Yleisten alueiden erilliset alueurakkasopimukset
- Ajoneuvojen siirto-, vaalitelineiden ja julisteiden järjestämis- sekä tilapäiset liikennejärjestelyt kaupungin tapahtumissa -palvelut
- Kalustopalvelut

Kaupunkiympäristön toimiala ja Stara ja ovat kehittäneet yhteistyötään ja palvelusopimuksia kaupunkiympäristön toimialan ja Staran strategisten tavoitteiden pohjalta.

Sopimusrakenne tulee uudelleenarvioitavaksi käynnistettävän kehittämishankkeen aikana. Ottaen huomioon, että kaupunkiympäristön toimiala ja Stara ovat saman kaupunkioikeushenkilön osia, sopimussanaa käytetään tässä yksinkertaisuuden vuoksi kuvaamaan kaupungin sisäisten toimintojen välistä yhteisymmärrystä kuvaavaa asiakirjaa. Kyse ei ole varsinaisesta sitovasta oikeustoimesta.

Tilaja- ja tuottajatehtävien organisointi

Tilaja-tuottaja-mallin arvioimiseksi selvitettiin kaupunkiympäristön toimialan tilaajatoiminnon luonne. Selvityksen mukaan kaupunkiympäristön toimialalta osallistui kilpailutuksiin päätyönään 17 työntekijää ja oman työn ohella 239 työntekijää. Ostamista ja tilaamista teki päätyönään 42 työntekijää ja oman työn ohella 264 työntekijää. Edellisestä työntekijämäärästä osallistuu Starasta ostamiseen ja tilaamiseen 13 työntekijää päätyönään ja 79 oman työn ohella.

Kilpailuttamisessa suurin henkilöstöresurssi päätyönä tekevästä on hallinto- ja tukipalvelut -palvelukokonaisuudessa kahdeksan työntekijää sekä rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudessa kahdeksan työntekijää. Oman työn ohella kilpailutuksiin osallistuu 159 työntekijää rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudesta. Ostamista ja tilaamista päätyönään tekevät ovat käytännössä rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden työntekijöitä.

Kaupunkiympäristön toimialan tekemistä hankinnoista antaa kokonaiskuvan tilausten määrän tarkastelu. Vuoden ajanjaksolla kaupunkiympäristön toimialan palvelukokonaisuuksissa tehtiin noin 43 600 tilausta. Kaikista tilauksista noin 79 % tehtiin rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuudesta (RYA) ja euromääräisesti se kattoi 67 prosenttia tilauksista. Maankäytön ja kaupunkirakenteen (MAKA) -palvelukokonaisuudesta tilauksia tehtiin huomattavasti vähemmän eli noin 9 prosenttia tilauksista, mutta euromääräisesti tilaukset kattoivat

lähes 32 prosenttia. Kaupunkiympäristön toimialan tilauksista 88 prosenttia tehtiin edellisistä palvelukokonaisuuksista.

Stara on lähtökohtaisesti tuottaja eikä tilaaja. Sen saamat tulot tulevat muilta toimialoilta, joilla on käytössään käyttötalouden ja investointitalouden määrärahoja. Kaupunkiympäristön toimiala tekee Staralta hankinnat ilman kilpailutusta. Stara antaa investoinneista hankekohtaisen ja ylläpidossa palvelusopimuksen mukaisen tarjouksen. Koska Stara on osa kaupunkiorganisaatiota, se ei saa osallistua markkinoilla tarjouskilpailuihin. Kaupungin näkökulmasta Stara toimii pääosin tuottajana, jolta kaupunkiympäristön toimiala tilaa. Stara toimii kuitenkin osaltaan myös tilaajana tilaamalla töitä alihankintana. Tätä tehdään erityisesti Staran ylläpitopalveluissa ja kaupunkitekniikassa. Esimerkiksi rakennustekniikan ja kaupunkitekniikan rakentamisen palveluissa toiminnan luontees- ta johtuen teetetään isot ja erikoisosaamista vaativat työt pääsääntöisesti kilpailutetuilla aliurakoitsijoilla. Aliurakoitsijoita käytetään myös ruuhkahuipuissa. Staran teettämän alihankinnan määrä suhteessa omaan työhön ei merkittävästi poikkea markkinoilla toimivien pääura- koitsijoiden vastaavasta.

Starassa työskentelee päätoimisesti hankintojen kilpailutuksessa noin 5 henkilöä ja oman työn ohella hankintoja kilpailuttaa noin 33 henkilöä. Työntekijöitä, joille on delegoitu osto- ja tilaamisvaltuuksia, on yhteensä noin 270. Omaan toimintaansa liittyvien palvelu- ja materiaalihankintojen lisäksi Stara toimii logistiikkayksikkönsä kautta kaupungin keskitet- tynä hankintaorganisaationa erikseen sovituille hankintakokonaisuuksil- le.

Tilanne muissa suurissa kunnissa

Osana selvitystyötä on kartoitettu muiden suurten kuntien teknisen toi- men ratkaisuja koskien tilaaja-tuottaja -malleja. Selvityskohteena olivat Turku, Tampere, Oulu, Lahti, Jyväskylä, Espoo, Vantaa ja Mikkeli.

Teknisen toimen järjestämisen vaihtoehtoja on monia eikä minkään mallin etuja voi pitää yksiselitteisesti parempina verrattuna muihin.

Teknisen toimen tuotannon muutoksissa on toteutettu useita vaihtoehtoja eikä selkeätä trendiä ole tunnistettu. Vaihtoehtoja ovat mm.

- virastomallin vahvistaminen (Espoo, Vantaa)
- siirtyminen yksityiseen palvelutuotantoon (Lahti, Mikkeli)
- olemassa olevan kaupungin liikelaitoksen tai yhtiön roolin vahvista- minen ja samalla muiden teknisen toimialan järjestelyjen teko (Oulu, Tampere)

Toimivimman järjestämismuodon valitsemiseen vaikuttavat muiden muassa kunnan sijainti, suuruus, tarjoajatilanne sekä alueen erityispiirteet. Muutoksia eri järjestämistapojen välillä on aiheuttanut tehokkuuden tavoittelun lisäksi vuoden 2013 kuntalain muutos, jolla lopetettiin liikelaitosten harjoittama toiminta kilpailluilla markkinoilla.

Kaupungin kahdessa sisäisessä työryhmässä on vallinnut näkemys, että liikelaitosmallilla toimiva kaupungin rakentamispalvelu on kaupungin kokonaisedun kannalta järkevä toimintamalli. Sisäisen tuottajan tulee kuitenkin toiminnassaan huolehtia tehokkuudesta ja tuottavuudesta ja sen toimintaa on vertailtava markkinoiden hintatasoon.

Havaitut kehittämiskohdat

Kaupungin kahdessa työryhmässä ja ulkopuolisen konsultin arvioissa tunnistetut kehittämisalueet ovat:

- Staran toimintaa kannattaa nykyistä paremmin kohdentaa vaikeasti kilpailutettaviin, kiireellisiin ja tilaajalle ennakoimattomia riskejä sisältäviin kohteisiin, sekä erityisosaamista vaativiin kohteisiin, joissa kaupungin oman tuotannon edut ovat vahvimmillaan
- yleisten alueiden ylläpidossa Staran kustannusero vertailukelpoisilla alueilla on merkittävä, joten kaupungin kannattaa hyödyntää enemmän markkinoita
- kaupungin palvelutilojen pienemmissä perusparannus- ja korjaushankkeissa Stara on kilpailukykyinen. Lisäksi tilaajan valvontaresurssien tarve on Staran kohteissa pienempi
- uudisrakentamishankkeissa voidaan käyttää enemmän markkinoita
- esirakentamisen hankkeissa voidaan käyttää enemmän markkinoita
- logistiikassa kehittämisen prioriteettina on hankinta ja operatiivisen tekemisen lisäarvoa tulee tarkastella toiminnoittain
- hallinto- ja tukipalveluita sekä toimipisteverkostoa tulee kehittää operatiivisen toiminnan kustannustehokkuutta tukeviksi
- Staran tuottavuuteen ja kustannusten läpinäkyvyyteen tulee asettaa tarkemmat tavoitteet ja konkreettinen tuottavuusohjelma
- kaupunkiympäristön toimialan tulee kehittää omaa toimintamalliaan hankinnoissa ja tilaamisessa
- kaupungin toimijoiden työnjakoa tulee kehittää erityisesti merellisissä palveluissa

Helsingin teknisen toimen laajuuden ja monimuotoisuuden kannalta on tärkeää, että osa teknisistä palveluista järjestetään myös tulevaisuudessa kaupungin omana tuotantona. Stara on tarpeellinen kaupungin kokonaisedun kannalta.

Staran vahvuus ovat hankkeet, joissa on paljon riskejä tai jotka pitää toteuttaa kiireellisesti. Riskikohteissa Stara on kilpailukykyinen, koska Stara laskuttaa vain toteutuneiden riskien perusteella. Tilaajan toiminnalle on etu, että Staran palveluja ei tarvitse kilpailuttaa. Stara pystyy ottamaan tämän takia esimerkiksi kesken jääneen hankkeen nopeasti haltuun tai tekemään nopeasti jonkin pienemmän, mutta kiireesti toteutettavan hankkeen tai tehtävän. Staralla on tehtäviä kaupungin varautumis- ja valmiusasioissa (mm. poikkeustilanteet ja öljyntorjunta). Näihin liittyvistä velvoitteista ei ole kuitenkaan sovittu niin, että niiden aiheuttamat kustannukset tulisivat näkyviksi. Varautumisen kustannukset ja kustannustehokkuuden parantaminen tullaan käsittelemään osana palvelustrategisten linjausten toimeenpanoa ja Staran kehittämistä.

Palvelustrateginen tavoitetila

Teknisten palvelujen kokonaisuudessa on tunnistettu kolme palvelustrategista osa-aluetta ja niiden tavoitetila: infrarakentaminen, katujen ja puistojen ylläpito sekä korjausrakentaminen.

Infrarakentamisessa kaupunkiympäristön toimiala kilpailuttaa suuria hankkeita enemmän ja pienempiä hankkeita keskitetään Staralle. Tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin infrarakentamisen kokonaisuuden arvosta on n. 20 %.

Katujen ja puistojen ylläpidossa kilpailuttamisen osuutta lisätään. Tavoitetilassa Staran tuotannon osuus kaupungin yleisten alueiden ylläpidon kokonaispinta-alasta on 50 %

Korjausrakentamisessa pieni korjausrakentaminen hankitaan pääsääntöisesti Staralta. Tavoitetilassa Staran osuus rakennustekniikan kokonaisuudesta on n. 20%.

Nyt tehtävä päätös on jatkovalmistelua linjaava päätös. Mahdolliset päätökset uusista kilpailutuksista tehdään aikanaan niissä toimitelmissä, joille päätösvalta kaupungin hallintosäännön mukaisesti kuuluu.

Kaupungin oman tuotannon ja markkinoilta hankittavan tuotannon osuuksien tarkkaa määrittelyä vaikeuttaa tarkasteltavan kokonaisuuden suuri euromääräinen koko ja vuosivaihtelu. Tarkasteltavassa usean sadan miljoonan euron vuosittaisessa kokonaisuudessa yhden prosenttiyksikön muutos voi merkitä useiden miljoonien vaihtelua. Päätettävän tavoitetilan prosenttiosuudet kuvaavat strategista tahtotilaa, jota kohti kaupunki etenee muutaman vuoden kehityspolulla. Suunnitelmaa toteutetaan etenemällä selkeästi ja pitkäjänteisesti kohti tavoitetilaa. Tavoitetilan laskentamallia ja tavoitteita tarkastellaan säännöllisesti kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan ja Staran yhteistyössä. Tarkastelussa otetaan huomioon, että kehittämis- ja tuottavuusohjel-

man toteuttaminen vaikuttaa Staran palveluiden vertailuun markkinatarjonnan kanssa.

Toteutuksen eteneminen esitetään vuosittain vuodesta 2022 alkaen kaupungin talousarviossa. Vuoden 2021 tulosbudjeteissa otetaan huomioon suunnitelman toteuttaminen.

Muutoksen toteuttaminen

Muutos toteutetaan kaupunkiyhteisenä muutoksena kahdella päälinjalla: tilaamisen muutos ja Staran kehittäminen. Kaupunkiympäristön toimiala valmistelelee tavoitetilaan johtavan tilaamisen muutossuunnitelman. Suunnitelma tulee laatia siten, että se vaikuttaa jo vuoden 2021 toimintaan.

Stara käynnistää tuottavuus- ja kehittämisohjelman valmistelun, jolla tehostetaan Staran toimintaa ja mahdollistetaan palvelustrategisten linjauksen toteuttaminen.

Muutoksesta saatavien hyötyjen toteutuminen edellyttää myös kaupunkiympäristön toimialan toimintamallien uudistamista.

Lisäksi toteutetaan pienempiä työnjaon muutoksia sekä jatketaan merkittävien palvelujen työnjaon kehittämistä.

Muutoksen toteuttamista ohjaamaan on tarkoitettu asettaa kaupunkitasoinen ohjausryhmä.

Yhteistoimintaa henkilöstön kanssa on toteutettu ja sitä jatketaan kaupungin yhteistoimintamenettelyjen mukaisesti. Muutoksen valmistelua on heti sen käynnistyttyä käsitelty kaupunkitasoisessa yhteistoiminnassa sekä Staran ja toimialojen yhteistoimintaelimissä. Muutoksen valmistelua varten on laadittu kaupunkitasoinen yhteistoiminta- ja viestintäsuunnitelma, joka on käsitelty kaupungin henkilöstötoimikunnassa 19.10.2020. Henkilöstötoimikunta totesi yhteistoiminnan toteutuneen valmistelun tässä vaiheessa.

Teknisiin palveluihin liittyvät työnjaon muutokset kaupungin sisällä

Teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset –työryhmän työssä käsiteltiin teknisten palvelujen toiminnoissa olevien työnjakojen päällekkäisyyksiä.

Palvelujen kaupunkitasoisen yhdenmukaisen laadun varmistamiseksi esitetään pelastuspostien ylläpidon siirtoa kaupunkiympäristön ylläpito-vastuulle kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan liikuntapalvelujen kalustohankinnat keskitetään kokonaan Staran hoidettaviksi. Pelastuspostien vuosittainen kustannusarvio on pienehkö.

Hankittavan kaluston arvo on suurempi. Molempien muutosten henkilöstövaikutukset ovat pieniä.

Merellisten palvelujen kehittäminen on laajempi kokonaisuus, jota on kehitetty myös osana valtuustokauden merellisen strategian hanketta kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä Staran yhteistyönä. Merellisten palvelujen kehittämisehdotukset on suunniteltu tuotavan erikseen päätettäväksi.

Lausunnot

Kaupunkiympäristölautakunta totesi lausunnossaan 27.10.2020 muun muassa, että kokonaisuutena teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset ja sen arvioinnin yhteydessä ehdotetut toimenpiteet tilaaja-toimintojen kehittämiseksi ja Staran kehittämisohjelman käynnistämiseksi ja suuntaviivoiksi antavat hyvät lähtökohdat teknisten palveluiden järjestämiseksi nykyistä tehokkaammalla tavalla. Se luo myös innostavan vision Starasta nykyistä kokoaan pienempänä, mutta ketterämpänä ja tehokkaampana ylläpitoon ja rakentamiseen keskittyvänä nopean toiminnan yksikkönä, jolla on keskeinen rooli kaupungin kannalta erityisten palveluiden tuottajana.

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta totesi lausunnossaan 29.10.2020 muun muassa, että Staran kehittämisohjelma kustannustehokkuuden parantamiseksi on tarpeellinen, mutta se tulee toteuttaa siten, että Staran asema sisäisenä palveluntuottajan säilyy vahvana ja tehtävät muutokset ajoitetaan riittävän pitkälle aikavälille. Kehittämisohjelmassa tulee kiinnittää myös huomiota Staran kustannusten läpinäkyvyyteen sekä lukujen laadulliseen vertailtavuuteen. Johtokunta pitää esitettyjä palvelustrategisia linjauksia oikeansuuntaisina ja kehittämisohjelman tavoitteena tulee olla tuottavuuden nosto siten, että Staran tuottaisi Helsingille palveluja nykyistä edullisemmalla hinnalla.

Vaikutusarviointi

Muutoksella on arvioitu saatavan kaupunkitasolla noin 15 miljoonan euron säästö vuoteen 2024 mennessä. Arviot ovat alustavia ja niitä tarkennetaan työn edetessä.

Muutoksen henkilöstövaikutuksista suurin kohdistuu Staraan, jonka henkilöstömäärä tulee vähenemään muutoksen myötä. Muutokset toteutetaan kaupungin henkilöstöpoliittisten linjausten mukaisesti. Helsinki ei irtisano vakinaista henkilöstöä tuotannollisista tai taloudellisista syistä. Kaupunki harjoittaa vastuullista henkilöstöpolitiikkaa ja panostaa hyvään johtajuuteen. Muutos edellyttää kaupunkiympäristön toimialalla ja Starassa henkilöstön valmiutta ja joustavuutta kehittyvässä tehtäväkokonaisuudessa. Osaamisen ja monitaitoisuuden edistäminen on vält-

tämätöntä niin työnantajan kuin työntekijöidenkin näkökulmasta. Muutos edellyttää henkilöstön eläköitymisen ja muun vaihtuvuuden hyödyntämistä vuodesta 2021 alkaen.

Muutoksella ei ole suoria ympäristövaikutuksia, koska muutos kohdistuu teknisten palvelujen järjestämistapaan ja linjaukset eivät sisällä muutoksia teknisten palvelujen sisältöihin.

Toimivalta

Kaupunginhallitus seuraa, että kaupungin toimielimet, keskushallinto ja toimialat toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä asettaa kaupungin toimielimille, keskushallinnolle ja toimialoille tavoitteita ja seuraa niiden toteutumista (hallintosääntö 8 luku 1 § 1 mom).

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 todetaan, että toimintaympäristön muuttuessa ja palvelutuotannon vaihtoehtojen lisääntyessä kaupungin oman organisaation ja kaupunkikonsernin rakennetta tarkastellaan avoimesti sen varmistamiseksi, että kaupungin toimintojen ja palvelujen kokonaisuus on järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rakentamispalveluliikelaitos Staran tilaaja- ja tuottajatoiminnot sekä rooli kaupungin sisäisenä palveluntuottajana
- 2 Teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset -työryhmän loppuraportti
- 3 Staran kehittäminen -loppuraportti

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Rakentamispalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 29.10.2020 § 90

Kaupunkiympäristölautakunta 20.10.2020 § 610

Kaupunginhallitus 03.09.2020 § 509